

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

VII. Continui compositionem ex partibus indiuisibilibus iuxta Zenonem
explicat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

uorum, quorum vnio tantum est immediata successio. Bene est: partes motus tantum habent unitatem immediatam successiois: ergo physice nullam habent vnionem: ergo sunt omnino indiuisibiles. Prior consequentia est legitima, quia successio immediata vnus post aliud nullam importat physicam vnionem. Posteriores probos: ea, quae nullam habent vnionem, sunt omnino diuisa: ergo sunt indiuisibilia. Probo antecedens: esse diuisa est non habere vnionem: ergo illa quae nullam habent vnionem, habent omnem diuisionem possibilem: ergo non possunt rursus diuidi, est enim per se notum diuisionem supponere aliquam vnionem, per cuius corruptionem diuisio fiat, sicuti separatio supponit coniunctionem, cuius corruptio, seu non esse separatio dicitur.

9 Ex eodem motu successiuo iterum impetitur cōtinuum permanens: In instanti, in quo mouetur indiuisibile corporis, mouentur omnes partes spectantes cum illo ad idem continuum: inquiri ergo an in instanti indiuisibile acquirat spatium diuisibile, vel indiuisibile: non diuisibile, quia hoc habet partes has priores, & illas posteriores, quae successiuè debent acquiri, nisi simul in omnibus ponatur indiuisibile, quod fieri nequit: Sed in instanti nulla est successio: ergo in instanti non potest indiuisibile quantitatis spatium diuisibile acquirere. Si acquirat spatium indiuisibile, inquiri, quod spatium relinquat? si indiuisibile, sequitur in spatio esse vnum indiuisibile immediatum alteri, quia motus fit per partes immediatas spatij: diuisibile non potest relinquere in instanti, quia tale spatium diuisibile relictum habet prius, & posterius: ergo prius relinquendum est, quod est prius, deinde illud, quod est posterius: sed in instanti non est vna mensura, in qua indiuisibile quantitatis relinquat quod est prius spatij, & alia, in qua relinquat, quod est posterius eiusdem spatij, quia instans est mensura indiuisibilis: ergo non potest indiuisibile quantitatis in instanti spatium diuisibile relinquere. Secundò demus indiuisibile quantitatis acquirere spatium indiuisibile in instanti temporis: pars immediata indiuisibilis quantitatis, quae cum illo mouetur in eadem mensura deberet acquirere spatium diuisibile, quod tradunt Aristotelici: sed illud spatium haberet prius, & posterius: ergo non potest acquiri totum simul: ergo non potest acquiri in instanti: ergo neque indiuisibile continui, neque pars diuisibilis eiusdem potest in instanti acquirere spatium diuisibile: ergo in instanti tam partes, quam puncta continui acquirunt indiuisibilia spatij: ergo acquirunt pura indiuisibilia: ergo continuum constat prius indiuisibilibus immediatè existentibus, corpus enim secundum se totum acquirat in instanti spatium diuisibile continuum secundum totum, quod in se continet.

10 His argumentis, & aliis similibus, quae de spatio imaginario vulgò sunt, responderi potest, spatium imaginarium tantum esse ens fictitium, & chimericum, de quo parum refert concipi hoc, vel illo modo compositum, in re enim corpus relinquere hoc spatium, & aliud acquirere, nihil aliud est, quam hanc praesentiam corrumpi, & illam produci. Instabis, eadem fieri argumenta de loco reali, quia in instanti non potest indiuisibile aquae correspondens indiuisibili vasis, fieri correspondens parti aquae, vel si correspondebat parti vasis, non potest in instanti fieri correspondens indiuisibili vasis, & relinquere partem, cui antea correspondebat propter eandem rationem prioris, & posterioris, quam habet pars loci realis acquirenda, vel relinquenda. Respondeo, per vnica praesentiam indiuisibilem constitui indiuisibile locati, correspondens parti diuisibili loci, & ita posse in instanti acquirere locum realem diuisibilem, quia hoc non est fieri praesens in spatio illo reali diuisibili, locatum enim non est in eodem spatio cum loco reali, sed tantum esse immediatum loco reali, & spatio diuisibili, quod per vnica indiuisibile praesentiam in instanti acquirat fieri potest. Hanc solutionem adhibui, vt nonnullam darem omnibus argumentis, quibus continuum permanens in infinitum diuisibile concutitur: illis verò, quae contra continuum successiuum sunt in tempore, & in motu locali satisfacere non audeo. Adhibui solutiones, quibus huius continui propugnatores vtuntur, ex illis, quam malueris elige, vel aliam excogitare. Puto tutius in hac re esse, diuisionibus, & subdiuisionibus partium inadæquatarum se protegere, & asserere cum P. Soar disp. 50. n. 9. partes temporis existere, seu esse praesentes, non secundum se totas, sed inadæquate secundum aliquid illarum,

& cum ad illud aliquod disputatio perueniret, iterum dicere adhuc inadæquate existere, ita vt nihil partis sit, quod actu adæquate existat, dum pars inadæquate existit. Haec sunt verba, quibus in hac materia difficultates eliduntur, in quibus fugam video, sed neque vestigium solutionis, cui meus acquiescat animus, inuenio.

PUNCTUM VII.

Continui compositionem ex partibus indiuisibilibus iuxta Zenonem explico.

Continuum ex puris indiuisibilibus constans ex Zenone ita compono, vt in linea omnia indiuisibilia immediatè vnum post aliud succedant, & lineam componant in tot membra diuidentia partibilem, quot sunt puncta, quibus constat, in quae vltimò potest diuidi: tanquam in partes primas, seu ex quibus primò continuum componitur, & in partes vltimas, hoc est, in quas vltimò compositum diuiditur, itaque puncta ista vocantur partes primae in ordine ad compositionem, & vltimae in ordine ad resolutionem. Alio modo diuisibilis est linea ita composita in partes secundas, seu vltimas in ordine ad compositionem, & primas in ordine ad diuisionem: exempli gratia, constet linea his quatuor punctis potest diuidi in has duas medietates quarum quaelibet constet duobus punctis, quae diuisio est in partes, quibus linea vltimò componitur, & primò resoluitur, & ita vltimae in ordine ad compositionem, & primae in ordine ad resolutionem vocantur. Rursus, quaelibet medietas duobus punctis constans diuiditur in duo puncta singularia hac ratione quae iam rursus indiuisibilia sunt, & haec diuisio dicitur in partes primas in ordine ad compositionem, & vltimas in ordine ad diuisionem lineae: ita quatuor punctis compositae alia eiusdem rationis laterales in hunc modum iunguntur, quarum puncta eodem modo vniuntur cum punctis lineae immediatae, ac vniuntur in eadem linea, ita vt quodlibet ex punctis supra assignatis ad compositionem duplicis lineae spectet, & versus vnā partem componat lineam quatuor punctis constantem, & versus aliam lineam tribus punctis compositam, quae linea in eodem puncto hac ratione communicant, & sicuti ex illo anguli puncto cōmuni vtrique lineae, linea ducitur constans tribus punctis, illo videlicet, & duobus subscriptis, sic in figura supra posita ex tribus aliis immediatis lineae similes ducuntur. Ex lineis ita compositis, & vnitis inter se, superficies componitur diuisibilis versus duplicem partem, quae longitudo, & latitudo dicuntur, & inter se non essentialiter, sed tantum accidentaliter differunt, & maiorem dimensionem solum longitudinem dicere, & minorem latitudinem. Superficies ita composita alia, & alia superficies potest superponi, quarum puncta vniuntur cum punctis superficiei immediate, sicuti vniuntur puncta vnus lineae cum alia, ita vt punctum angulare supra assignatum commune sit duabus lineis pertinentibus ad eam superficiem, & alij lineae, quae ab illo versus profunditatem descendit: constructa ex punctis angularibus diuersarum superficierum, quarum vna est sub alia. Haec superficies ita vnitae totum componunt triplici dimensione gaudens versus longitudinem, latitudinem, & profunditatem, totidemque modis est diuisibile in partes longas, largas, atque profundas, quae dimensiones accidentaliter tantum differunt, & partes ex quibus componitur eiusdem omnino rationis sunt, & homogeniae, ita vt totum ex illis compositum tantum differat à qualibet illarum penes magis, & minus, & penes vniones punctorum, corpus enim dicitur plura indiuisibilia hoc ordine vnita, vnicum autem indiuisibile nullam dicit vnionem: si verò comparatio fiat totius quantumvis ingentis ad duo puncta vnita, tantum penes magis, & minus differant extrema comparata.

Puncta haec indiuisibilia finita constituit Zeno, & ita constituta sunt à quocumque, qui ab Arist. velit discedere, ne in difficultates vtriusque opinionis incidat. Secundò quia indiuisibile additū indiuisibili facit maius, vel non facit, sed cum illo penetratur: si non facit maius, quantumvis infinites

infinities infinita puncta coaceruentur, non poterit continuum diuisibile consergere. Si facit maius ergo duplex punctum vnitum maius spatium occupat, quam vnum punctum, & triplex maius, quam duplex, ergo duplex punctum vnitum occupat spatium diuisibile, & triplex aliud spatium magis diuisibile: ergo sufficienter constituetur continuum indiuisibilibus finitis inter se vnitis. Tertio si indiuisibile additum indiuisibili facit maius: ergo infinita indiuisibilia constituent compositum infinitè extensum, eam per additionem cuiuscumque crescat continuè extensio. Dices, quamlibet partem proportionalem alij additam constituere maius continuum, & tamen infinitæ partes proportionales adduntur in continuo iuxta sententiam Aristotelis, & non resultat continuum infinitè extensum: ergo neque ex additione infinitorum punctorum resultabit continuum habens infinitam extensionem. Ex hac solutione vires resumit prima ratio, quam contra hoc continuum ex infinitis punctis constitutis modo adduxi: vna ex præcipuis difficultatibus, quas patitur sententia Aristotelis est non posse dari continuum constans infinitis partibus proportionalibus infinitè diuisibile, quod non sit simpliciter infinitè extensum, & propter hanc rationem multi à sententia Aristotelis discedunt: ergo dum defendis continuum constans infinitis punctis, quorum quodlibet illud magis diuisibile reddit, non esse simpliciter infinitum, sicuti non est infinitum constans infinitis partibus proportionalibus, incidis in præcipuam difficultatem, quæ adducitur contra continuum Aristotelicum. Deinde idem Aristotelici continuum Zenonis compositum ex punctis finitis reiciunt, quia indiuisibile additum indiuisibili non facit maius. Tu defendis indiuisibile additum indiuisibili facere maius, aliàs tuum continuum ex infinitis punctis compactum esset indiuisibile: ergo sustines impugnationes factas contra Aristot. & contra Zenonem, & in difficultates vtriusque sententiæ incidis.

Deinde multi Aristotelici protegent se communicatione partium proportionalium, quas dicunt vnā esse intra alias, & ita non componere continuum infinitè extensum: tu non potes hanc communicationem in punctis fingere, neque dicere, vnum punctum esse intra aliud: ergo opprimeris difficultate, quam Aristotelici saltem fugiunt, licet non euincant. Demum vt dicebam suprà, Aristotelici asserunt, suum continuum non esse simpliciter infinitum, quia etsi possit diuidi in partes infinitas, quarum quælibet sit extra aliam, hæ partes inter se coaliquotæ non sunt, neque æquales, sed semper vna minor aliā, & hac ratione asserunt, continuum posse in infinitum, & per infinitas partes augeri à proportionem maioris ad proportionem minoris inæqualitatis, & non posse in illo infinitas partes æquales non communicantes assignari, quæ si assignarentur continuum infinitum simpliciter redderent. Hac solutione vt non poteris in tuo continuo, imò ex illius principijs in te arguo. Infinitum continens infinita puncta, continet infinita quaternaria punctorum inter se non communicantia, ex finitis enim quaternariis non potest infinita multitudo consergere: ergo potest Deus in hoc continuo, quod tu constituis, assignare infinitas partes quantitatis, quarum quælibet constet quatuor punctis: ergo potest Deus assignare in hoc continuo infinitas partes æquales non communicantes: ergo adhuc iuxta principia Aristotelis continuum istud constans infinitis punctis inter se non penetratis, esset infinitum, & nulla superest solutio, ex his, quibus Aristotelici vtuntur ad defendendum, continuum hoc non fore infinitum: ergo esset simpliciter infinitum.

Vltimò rogo huius sententiæ sectatores, quomodo differat secundum sua principia quantitas simpliciter infinita, infinita gaudens extensione, à quocumque alio continuo? Nullum caput differentie poterunt assignare, nisi quia quantitas infinita simpliciter continet maiorem multitudinem infinitam spūctorum, & minorem, etsi similiter infinitam quantitas finita; quia multitudo punctorum cuiuscumque quantitatis secundum hanc sententiam est infinita, & in quocumque continuo possunt assignari infiniti numeri quaternarij punctorum, quæ efficient infinitas partes quantitatis inter se æquales. Hæc autem differentia assignari non potest, quia etsi hæ multitudo infinita punctorum habeat alias multitudes infinitas maiores, etiam habet alias, & alias minores, nulla est enim multitudo infinita, cui non possit aliquid addi, quo addito multitudo alia infinita maior assurgat, & cui non possit aliquid detra-

hi quo detracto, minor erit multitudo superstes, & similiter infinita, quia per detractionem alicuius multitudinis finitæ, non potest infinita multitudo fieri finita: ergo non potest assignari ratio, propter quam dicamus hanc multitudinem infinitam punctorum sufficere ad quantitatem infinitam simpliciter constituendam, & non illam minorem, quia plures minores hæc, quam tu dicis componere quantitatem simpliciter infinitam, componere poterunt quantitatem simpliciter infinitam: si enim ab hac multitudine infinita punctorum, quam tu assignas pro quantitate simpliciter infinita, aliqua puncta detraheres, multitudo superstes erit infinita, & quantitatem simpliciter infinitam reddet: assigna ergo statum multitudinis infinitæ requisitum ad quantitatem simpliciter infinitam constituendam, quod si nunquam illum assignare poteris, quod mihi certum est, fatere quamcumque multitudinem infinitam punctorum non penetratorum constituere continuum simpliciter infinitum, & cum Zenone ex punctis finitis continuum componere, vel cum Aristotele dicito indiuisibile additum indiuisibili non facere maiorem extensionem, & infinitas partes proportionales amplectere.

Hæc puncta, quibus corpus longum, latum, atque profundum componitur, vniuntur, non immediatè, & per se; sed per vniones superadditas, vt probaui Controuersia 3. Puncto 1. vbi postquam tradidi, dari vnionem superadditam inter materiam, & formam, postea §. 5. eiusdem puncti statui idem dicendum esse de partibus totius integralis. Vniones istæ per se, & immediatè vniuntur, & non medijs alijs vnionibus, ne in infinitum procedamus. Itaque in continuo duo sunt genera punctorum; quædam, quæ alijs vniuntur per puncta alia superaddita; quædam, quæ per se ipsa vniuntur, & medijs quibus alia vniuntur. Hæ sunt modi, & vniones illorum, sine quibus subsistere nequeunt: illa sunt res, quæ à suis modis possunt separari. Fuerunt nonnulli, qui duplicem vnionem requirebant, vt vnirentur duo puncta, quædam tenentem se ex parte huius puncti vnientis, & aliam tenentem se ex parte illius, quia vnio est perfectio extremorum, & debet afficere vtrumque extremum vnitum. Contra hos egi Controuers. 3. Puncto 2. vbi probaui, simplicem vnionem sufficere ad duo extrema distincta inter se vnientia, & non requiri vnionem afficere in hæsiuè, seu media in hæsiuè, seu repetitione extremum, quod vnit. Quod si requireretur, facilius esset eandem indiuisibilem vnionem in duplici extremo vnientia constitui, quam duplicem vnionem ad duo extrema inter se vnientia sine fundamento multiplicari.

Difficultas est, in quo loco sit vnio, ex vi cuius annexantur indiuisibilia diuersum spatium occupantia. Nonnulli illam cum vtroque penetratam componunt, quod non probo, quia illa vnio indiuisibilis esse debet, si enim esset diuisibilis, haberet partes vnitas per vnionem, in qua eadem consergeret quæstio, & in infinitum abiremus: ergo non potest esse in spatio diuisibili: ergo non potest occupare spatium duorum punctorum, quæ cum non sint penetrata, spatium diuisibile necessariò occupant. Quod si dicas vnionem indiuisibilem posse esse in spatio diuisibili, sine fundamento tribuis perfectionem puncto modo imperfectiori, quam negas puncto rei perfectiori, & quæ tantum in rebus spiritualibus agnouimus, neque ex eo quod videas, spatium ingens occupari corpore aliquo, poteris inferre, corpus illud esse diuisibile, quia forsitan erit secundum suam entitatem indiuisibile, & ratione præsentis in spatio diuisibile constitutum.

Posses dicere, vt vnionem penetratam cum vtroque indiuisibili vniendo constitueres, vnionem esse diuisibilem in partes immediatè, & per se ipsas vnitas, quæ vnione alia superaddita non indigerent. Contra hunc dicendi modum in primis obiicio, incongruè poni vnionem diuisibilem pro extremis indiuisibilibus vnionis. Secundò absque necessitate comminisci hanc vnionem, quia vt postea probabo, possunt extrema vniri vnione, quæ immediatè tangat vtrumque, & cum nullo sit penetrata. Tertio efficacius: pono vnionem cum duabus partibus, quarum vna penetratur cum indiuisibili A, & altera cum indiuisibili B. & inquirò an pars penetrata cum indiuisibili A, illud vniat adæquatè indiuisibili B? si affirmatiuè respondeas, inferam eandem partem vnionis vnire indiuisibile B cum indiuisibili A: quia, vt dicebam Controuersia 3. puncto 2. idem est formaliter, hoc extremum esse alij vnitum, & illud vnitum esse huic, & implicat modum vnientem hoc extremum,

